

عنوان مقاله:

آسیب شناسی بلاغت زبان براساس نظریه نقش گرا (با تکیه بر داستان یکی بود و یکی نبود جمالزاده)

محل انتشار:

فصلنامه متن پژوهی ادبی، دوره 27، شماره 98 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

محمد آهی - دانشیار، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

مریم فیضی کریم آبادی - دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

خلاصه مقاله:

زبان شناسی نقش گرا که نشأت گرفته از مکتب نقش گرا است، توانایی ها و خلاقیت های مولف در استفاده از نظام گفتاری و نوشتاری زبان، جهت نظام بلاغی و کارکردهای دیگر زبان را مورد بررسی و تحلیل قرار می گیرد. صاحب نظرانی چون مارتینه، یاکوبسن و هلیدی برای زبان نقش های گوناگونی را بر شمرده اند. که از این میان نقش های شش گانه: ارتباطی، ارجاعی، ترغیبی، عاطفی، محمل اندیشه و آفرینش ادبی از همه مهم تر و مشهورتر است که در این مقاله در داستان «فارسی شکر است» اثر محمدعلی جمالزاده، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. از این دیدگاه، جمالزاده به عنوان پیشاهنگ داستان نویسی کوتاه فارسی با آگاهی از ظرفیت های بالقوه زبان فارسی و با تسلط بر فنون روایت، توانسته به خوبی از نقش های شش گانه کلام برای ایجاد جذابیت های ادبی بهره گرفته به آسیب شناسی بلاغت زبان بپردازد. او در این داستان به شیوه هنرمندانه و به طور ملموس و عملی، مهم ترین و خطرناکترین آسیب زبان را که بیگانه مآبی مفرط و نابه جاست به مخاطب گوشزد کرده، آن ها را به استفاده طبیعی از زبان برای بلاغت آن ترغیب می کند.

کلمات کلیدی:

بلاغت زبان، زبان شناسی نقش گرا، جمالزاده، نقش های زبان، آسیب شناسی زبان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1757804>

